

Alla the mæn thætta bref se ællir hœra hælsar foghaten, borghamæstara^a oc radmæn^b j Vpsalum^b æwirligha¹ hælsø medh Gudhj konnukth gœrum thet allom mannom mædh thæssø bref at forj os hafwir² Cristina Marcusa a almæninx thinge oc konnughat^c sik haffwa salth hedhirlighum manne Karle af Grytum³ een lœtagardh⁴ væstan ana · lx oc fyra alnna langir · xlviii · alnna bredhir fore xxvj march. Oc thæn sama gardh hafwir hon lagligha afhændh sik oc synom arfwm ohemullat thøm fo[r]ne[m]pda^d Karle oc hans a[r]fwm^e. Jn cuius rej evidenciam firmiorem sigillum ciuitatis nostre presentibus est appensum. Datum Vpsalie anno Domini M^occc^olx die Inuencionis sancte crucis.

På baksidan, med medeltida hand: Super lœtagardh quem habuit Carolus in Grytom Vpsalie. h iiij (Uppsala domkyrkas lådsignum, se L. Sjödin i MRA 1939, s. 125 ff.)

Sigill av ofärgat vax (kyrka med korabsid och tre torn, se SSM I:3, nr 769 och S. Ljung i Uppsala stads historia II, 1954, s. 128 ff., se även bd VII, 1986, s. 56): Sigillvm Vp[salensis c]iui[t]atis.

^a Hærefter j Vpsalum ms, se not b-b. ^{b-b} Här insignerat ms, se not a. ^c konnughat ms, jfr Söderwall: kunnogha. ^d fo-nepda ms. ^e afwm ms.

¹ Möjligan sammanblandning av adv. ævinnelika och æværdhelika. ² Här får en supinumform varit eller liknande tänkas utelämnad. ³ Gryta i Tensta socken enl. DMS I: 2, s. 346 (ortreg., Norunda härad). ⁴ Sammansättningen lœtagardh ej belagd hos Söderwall, jfr dock Söderwall, suppl.: *lœta bodh.

6267.

1360 maj 3.

Valla kyrka
på Tjörn.

Vinald Hinzeson, präst på Tjörn, Olof Johansson och Redolf i Rävval (i Valla socken) kungör att Liodolf Toreson och Ottar Stenarsson har avtalat det som Liodolf nu vidgick inför de närvarande: att han till Ottar hade sålt 6 öresbol jord i Skantorp i Tegneby socken på Orust och att han härför har uppburit köpeskilling.

Brevutfärdarna beseglar.

Orig. på perg. (20,9 × 10,5, uppveck 1,4 cm; 15 rader), Sv. Riksarkivet (RPB nr 455).

Tryckt.: Dipl. Norv. III: 1, nr 312.

Om Skantorp se G. Brusewitz, Elfsyssel (1864), s. 257.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æder høyra senda Vinalder Hennzasson, prester j þiorn, Olafuer Jonsson ok Redulfuer a Refshala queþiu Guz ok sina / Ver villium yder kunnikt gera at ver varom j hia at Valla kirkiu j þiorn a Krosmessø dagh vm varet a einø are ok fiortughta rikis vars vœrdalaghs herra Magnusar meþ Gudes naad Noreghs, Suia ok Skane konongs saghom ok hœrdom a er þeir heldo handom saman af eine halfuu Liodolfuer Poresson^a · en af annare halfuo Ottar Steinarsson. Var þat vndi ja ok handa bande þeirra at Liodolfuer vidergek firir os ok morghom odrom godom monnom at han hafde selt Ottare sex aura boll jardar j Skalna þorpe j Þegnabear sokn j Ordost frealst ok akæro laust firir huerriium manne / meþ ollum þeim lutum ok lunnendom sem till fyrnefndar jardar liggia æder leghet hafua vtan gardz ok innan fra forno ok nÿio / ok skœtte · þa samu jord vndan sek ok sinom arfuengiøm / ok vndi Ottar ok hans arfuengia till æuerdleghra eighu till alz odals ok afrædis / vidergek ok

Liodolfuær oftnefndur at han hafde vpboret af Ottare fyrsta pæning ok sidarsta ok allá þes j mellom firir fyrnefnda jord eftir þui j kaup þeirra kom / ok till sannynnda her vm settom ver vor jnsighli firir þetta bref, er gort var a deghj ok are sem fyr seghir^b.

Sigill: nr 1 av ofärgat vax (bokstaven W): [S' V]inaldir · H[.....]; nr 2 fragment av ofärgat vax på den kvarsittande remsan; nr 3 av grönt vax (yxa stolpvís i sköld, se J. Raneke, Svenska medeltidsvapen II, 1982, s. 638): [S]' Redvlver [...].

^a Nerstapeln i þ delvis utplånad ms. ^b Härefter brevauslutande tecken ms.

6268.

1360 maj 7.

Tuna gård.

Ärkebiskop Peter i Uppsala tillkännager för invånarna i Tavastland och Satakunda att han nyligen i Stockholm hört klagomål från deras kyrkoherdar om att de brutit sina arrendeavtal rörande tionden och att de inte heller betalat fullt tionde. De skall dessutom ha uppträtt hotfullt mot sina kyrkoherdar och tillfogat dem personlig skada. Därför uppmanar han invånarna i Tavastland och Satakunda att i enlighet med avtalen betala arrendeavgift till sina kyrkoherdar, eller att, om de vill upphöra med dessa avtal, erlægga full tionde, när de lagenligt uppmanas därtill. Annars skall ärkebiskopen tillgripa bannlysning och interdiikt.

Ärkebiskopen beseglar med sitt sekret.

Avskrifter: [A] i Registrum eccl. Aboensis, hs A 10 (förr A 25), fol. 3 v – 4 r (faksimil 1952, s. 34–35); [B] i Skoklosters Codex Aboensis, fol. 4 r-v (faksimil 1952, s. 9–10), Skoklostersaml.; båda i Sv. Riksarkivet.

Tryckt: REA nr 172.

Regest: FMU nr 684. Jfr K. Pirinen, Kymmenysverotus Suomessa ennen kirkkoreduktiota (Die Zehntbesteuerung in Finnland vor der Kirchenreformation; Historiallisia tutkimuksia julkaissut Suomen historiallinen seura, LV, 1962), s. 253; KL XVIII: *Tiend*, sp. 299 f.

Petrus diuina miseracione archiepiscopus *Vpsalensis* dilectis filiis omnibus et singulis Tauastie^a et Satagundie^b prouinciarum inhabitatoribus^c paternam in Domino dileccionem et salutem. Dudum ^dStokholmis in presencia nostra^d proponeretur ex parte rectorum ecclesiarum vestrarum, quod vos contra v[estra]s^e pacciones, conuenciones et amicabilem quasdam compositiones sub specie locacionis decimarum^f ecclesiasticarum^g proueniencium ex frugibus et fructibus prediorum vestrarum ecclesiis ipsis et personis ecclesiasticis debitarum^h initas et a tanto tempore, cuius contrarij memoria non existit, jnuolabiliterⁱ obseruatas ex propria temeritatis audacia prorumpentes secundum ea, que coram nobis proponebantur, nec ad decimas ipsas cum integritate debita soluendas nec etiam ad conuenciones predictas, hactenus per antecessores vestros et vos in consuetudinem rationabilem^j, que optima legum^k interpretis est^k, deductas, firmas et ratas^l habendas monicione^m caritatiua induci potestis sed erectis ceruicibusⁿ in pastores animarum^o vestrarum, scilicet rectores predictos, contumeliis et terroribus ipsos^p afficitis dampna pro decimis et verbera^q pro verbis^q monicionis et sollicitudinis paterne, r^r quibus circa hos^r afficiuntur, vos ipsis comminando jactatis et proponitis tumultuosis clamoribus illaturos. Nos igitur aduertentes^s tam ex diuinis eloquiis quam a sanctorum patrum decretis et statutis necnon canonicis sanccionibus vnumquemque laycum christiane religionis professorem ad decimas omnium frugum et fructuum predialium^t ac eorum, que